

Protokół

z IX posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski,
które odbyło się w dniu 9 kwietnia 2003 roku.

Posiedzenie odbyło się w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1.).

Obrady prowadził dr Maksymilian Skotnicki, przewodniczący Komisji.

Obrady odbywały się według następującego porządku dnia:

1. Zagajenie
2. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia
3. Zatwierdzenie wykazu nazw geograficznych dotyczących Ameryki Północnej
4. Dyskusja nad projektem nowelizacji Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 24 marca 2002 r. w sprawie trybu i zakresu działania Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Polski oraz zasad wynagradzania jej członków
5. Informacje i ustalenia dotyczące prac nad nazewnictwem geograficznym świata
6. Wolne wnioski

Ad. 1. Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji M. Skotnicki proponując wprowadzenie do porządku obrad punktu „Sprawozdanie z działalności KSNG za rok 2002 i plan pracy Komisji na rok 2003”. Wniosek został przyjęty jednogłośnie.

Ad. 2. E. Wolnicz-Pawłowska stwierdziła, że do „Sprawozdania z VII Konferencji ONZ...” zamieszczonego w protokole z poprzedniego posiedzenia należy dodać informację o wyborze Czech na nowego koordynatora Sekcji Regionalnej ONZ Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej UNGEGN.

Pojawiło się również kilka uwag redakcyjnych (poprawki literówek, czy sensu zdania), które zaakceptowano do wniesienia do protokołu.

Po wprowadzeniu powyższych poprawek protokół z VIII posiedzenia Komisji przyjęto przez aklamację.

Ad. 3. Zatwierdzanie wykazu nazw geograficznych dotyczących Ameryki Północnej (wykaz nazw członkowie Komisji otrzymali wraz z materiałami rozsyłanymi przed posiedzeniem) rozpoczęto od wykazu nazw z obszaru Stanów Zjednoczonych. M. Skotnicki zapytał członków, jakie obiekty szczególne powinny pojawiać się w opracowywanym wykazie, a jakie nie. D. Kalisiewicz, stwierdził, że powinny być to obiekty geograficzne, a nie budowle. Pojawił się jednak problem co uznać za budowlę. M. Zych zaproponował, aby nie podawać nazw budynków, gdyż takich mogą być setki, a podawać za to nazwy obiektów typu tamy, tunele, ulice, szlaki komunikacyjne. A. Czerny stwierdził, że należy jednak podawać nazwy budynków, jeżeli są one ważnymi zabytkami historii czy kultury. H. Skotarczyk stwierdził, że nazwy budynków nie są nazwami geograficznymi, w związku z czym nie powinny znajdować się w wykazie nazw geograficznych. J. Gołaski opowiedział się za umieszczeniem nazw budynków związanych z polską kulturą. A. Pisowicz postulował natomiast, aby nie podawać nazw żadnych budowli. M. Zych przypomniał, że Komisja już wcześniej postanowiła nie podawać nazw budynków, jeżeli nie posiadają one polskiej nazwy – dlatego obecna dyskusja dotyczy wyłącznie tego, czy w wykazie wymieniać budynki posiadające egzonimy. Aby nie przeciągać tej dyskusji, M. Skotnicki zaproponował głosowanie nad dwoma rozwiązaniami: 1. wprowadzeniem ograniczeń polegających na nie podawaniu nazw budynków; 2. pozostawieniem autorom wyboru obiektów, zgodnie z ich wiedzą i rozsądkiem, podobnie jak powinni tego dokonywać w przypadku innych obiektów geograficznych; dotyczyłoby to również egzonimów. Za pierwszą propozycją głosowały 4 osoby, za drugą 9, wstrzymała się jedna.

M. Zych zapytał, czy w wykazach należy podawać również długie nazwy jednostek administracyjnych, jeżeli takie istnieją. Komisja uznała, że nie należy jednoznacznie tego ustalać dla wszystkich państw, tylko każdy przypadek traktować z osobna. W Stanach Zjednoczonych postanowiono podać długie nazwy stanów (tylko po angielsku), argumentując to tym, że nie wszystkie długie nazwy powstają w taki sam sposób – poza formą „(the) State of...” pojawia się w kilku przypadkach „(the) Commonwealth of...”. Za takim rozwiązaniem głosowało 7 członków, 6 było przeciw, 1 wstrzymał się.

Komisja zgodziła się również z sugestią M. Zycha, aby nie tworzyć nowego egzonimu *Kościuszko* dla miasta, jak zaproponowała autorka wykazu. A. Czerny zapytał natomiast, czy nie należałoby w wykazie wymienić większej liczby miejscowości z nazwami polskiego pochodzenia. Ponieważ takich miejsc jest kilkadziesiąt, M. Kalisiewicz zaproponował, aby podać tylko kilka nazw jako przykłady. Takie wymienienie po jednej nazwie jako

reprezentancie większej liczby obiektów o tej nazwie ma sugerować, że wszystkie tak nazwane obiekty należy pisać w ten sam sposób – bez polskich egzonimów. Komisja przychyliła się do tej ostatniej propozycji. Dodatkowo stwierdzono, że dla wszystkich miast i miejscowości, z obszaru danego kraju, posiadających takie same nazwy, podawana będzie tylko jedna nazwa jako reprezentacyjna. Wyjątek stanowią tu te obiekty, które posiadają egzonimy – wtedy należy wymienić wszystkie miasta posiadając polską nazwę, oraz podać ich położenie (jeżeli nie są to duże lub znane miejsca).

Wątpliwości członków Komisji budziła nazwa *Wyspa Siedmiosopoczna*. Po krótkiej dyskusji jednogłośnie postanowiono usunąć ten egzonim.

M. Zych zwrócił uwagę, że w związku z wcześniejszym ustaleniem Komisji (na VII posiedzeniu), że w nazwach geograficznych, które mają postać „termin rodzajowy + nazwa w mianowniku” termin rodzajowy powinien być pisany małą literą, należy opuścić ten termin w egzonimach *Pustynia Kolorado* i *Wyżyna Kolorado*. Jednak po dyskusji Komisja nie zgodziła się na tę zmianę. Przewodniczący uzasadnił taką decyzję tym, że obie powyższe nazwy należy traktować wyjątkowo, jako nazwy bardzo znane w tej formie.

Komisja postanowiła również, na wniosek E. Wolnicz-Pawłowskiej, zlikwidować egzonim *Złote Wrota* (6 za, 0 przeciw, 8 wstrzymało się).

Dużą dyskusję wywołało stosowanie nazw, w których po polsku opuszczamy określniki geograficzne lub je tłumaczymy (np. powszechnie używa się nazwy *wodospady Niagara*, a nie *Niagara Falls*). Zastanawiano się czy i jak uwzględnić w wykazie takie nazwy. Nie podjęto jednak w tej sprawie żadnych wiążących decyzji.

M. Kalisiewicz powrócił do zagadnienia obiektów szczególnych. Zaproponował mianowicie, aby przy tych obiektach opisywać ich rodzaj, o ile określnik rodzajowy nie jest podany w nazwie własnej obiektu. Komisja przyjęła przez aklamację tę propozycję.

Następnie zajęto się zmianami egzonimów uwzględnionymi w wykazie lub zaproponowanymi przez członków Komisji:

- skasowano egzonimy *Nizina Północnoalaska* i *Arktyczna Równina Nadbrzeżna* (9 osób za, 5 wstrzymało się)
- zamieniono egzonim *Park Narodowy Kraterowego Jeziora* na *Park Narodowy Jeziora Kraterowego* (przez aklamację)
- zamieniono egzonim *Tunel Kaskadowych Gór* na *Tunel Gór Kaskadowych* (przez aklamację)
- zamieniono egzonim *Wewnętrzny Kanał Przybrzeżny* na *Wewnętrzna Przybrzeżna Droga Wodna* (jednogłośnie)

- wprowadzono egzonim *Droga Wodna Świętego Wawrzyńca* (przez aklamację)
- wprowadzono egzonim *Park Narodowy Sekwoi* (12 osób za, 2 wstrzymały się)
- wprowadzono egzonim *Park Narodowy Doliny Śmierci* (jednogłośnie)
- wprowadzono egzonim *Park Narodowy Gór Skalistych* (jednogłośnie)
- wprowadzono egzonim *Park Narodowy Wrangla-Świętego Eliasza* (7 osób za, 2 przeciw, 5 wstrzymało się)
- skasowano egzonimy *Pas Kukurydziany* i *Zagłębie Kalifornijskie* (9 osób za, 5 wstrzymało się)
- wprowadzono egzonim *Statua Wolności* (10 osób za, 4 wstrzymały się)
- wprowadzono egzonimy *Kapitol* i *Biały Dom* (12 osób za, 1 przeciw, 1 wstrzymała się)
- wprowadzono egzonimy *Most Brookliński* i *Piąta Aleja* (10 osób za, 2 przeciw, 2 wstrzymały się)
- nie wprowadzono egzonimu *Port Lotniczy Kennedyego* (5 osób za, 5 przeciw, 4 wstrzymały się – zdecydował głos Przewodniczącego).

Z powodu braku czasu postanowiono odłożyć na później dyskusje na temat nazw z obszaru Kanady, Grenlandii i Bermudów.

Ad. 4. I. Krauze-Tomczyk przedstawiła projekt „Rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie trybu i zakresu działania Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych Poza Granicami Polski”. Projekt ten został rozdany przed posiedzeniem członkom Komisji.

Członkowie Komisji wypowiadali się na temat projektu i zgłaszali własne uwagi. H. Skotarczyk stwierdził, że ustalenia Komisji powinny mieć charakter urzędowy, jako publikacje zatwierdzone przez Ministra Infrastruktury. J. Gołaski postulował, aby Komisja zajmowała się również nazwami obiektów pozaziemskich. Członkowie Komisji postanowili zmienić sformułowanie w § 2 p. 1. projektu z „... powszechnego ich używania w prasie, telewizji, literaturze naukowej, w podręcznikach, słownikach, encyklopediach oraz opracowaniach kartograficznych.” na „... powszechnego ich używania.” (10 osób za, 4 wstrzymały się). W tym samym punkcie zmieniono fragment z „... dla powszechnego...” na „... jako zalecanych do powszechnego...” (9 za, 2 przeciw, 3 wstrzymały się). Przez aklamację zmieniono również w tym punkcie termin „obektów fizjograficznych” na „obektów

geograficznych”. W § 2 p. 3 zmieniono określenie „publikacji wydawniczych” na „publikacji”, a w § 2 p. 5 zmieniono fragment „...oraz konferencjach międzynarodowych...” na „...oraz innych konferencjach międzynarodowych...” oraz zamieniono zwrot „zajmujących się” na „poświęconych”.

Przewodniczący zaproponował wprowadzenie do projektu rozporządzenia nowych punktów określających, że Komisja może kontaktować się z odpowiednimi organami zagranicznymi w celu zaproponowania im nadania nazwy nienazwanym dotychczas obiektom geograficznym, oraz punkt stanowiący, że Komisja może inicjować prace z zakresu nazewnictwa geograficznego, w tym także w aspekcie historycznym; zaproponował również, aby wprowadzić punkt dotyczący możliwości powoływania specjalnych zespołów, do wykonywania konkretnych zadań wynikających z prac Komisji. Propozycje te zostały przyjęte przez aklamację.

Na zakończenie dyskusji Komisja upoważniła Prezydium do ostatecznego opracowania propozycji zmian do omawianego projektu rozporządzenia.

Ad. 5. Jako ten punkt porządku dnia rozpatrzono punkt „Sprawozdanie z działalności KSNG za rok 2002 i plan pracy Komisji na rok 2003”. Sprawozdanie i plan prac został wręczony członkom przed rozpoczęciem posiedzenia.

Przewodniczący przeczytał sprawozdanie z działalności Komisji za rok 2002, wymieniając w nim m.in. prace związane z opracowaniem „Polskiego nazewnictwa geograficznego świata”, prace przy opracowaniu „Nazw państw świata, ich stolic i mieszkańców”, opracowanie internetowej strony Komisji oraz merytoryczne przygotowanie udziału polskiej delegacji w VII Konferencji ONZ w sprawie Standaryzacji Nazw Geograficznych. Sprawozdanie przyjęto jednogłośnie.

Następnie Przewodniczący przedstawił plan prac Komisji na rok 2003. W ich zakres wchodzi kontynuacja „Polskiego nazewnictwa geograficznego świata”, przygotowanie do wydania wybranych regionalnych zestawów nazewnictwa z „Polskiego nazewnictwa geograficznego świata”, wydanie opracowania „Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”, bieżąca aktualizacja strony internetowej Komisji, rozpoczęcie opracowywania polskich historycznych nazw geograficznych, załatwianie spraw bieżących, przeprowadzenie 5-6 posiedzeń Komisji, przygotowanie merytoryczne udziału delegacji polskiej w 17 posiedzeniu Sekcji Regionalnej ONZ Europy Środkowo-Wschodniej i Południowo-Wschodniej UNGEGN. Plan pracy przyjęto 11 głosami, przy jednym głosie wstrzymującym się.

Ad. 6. W wolnych wnioskach rozstrzygnięto ostatnie wątpliwości dotyczące polskich nazw zamieszczonych w dodatku drugim „Nazwy terytoriów autonomicznych” wykazu „Nazwy państw świata, ich stolic i mieszkańców”.

Pierwsza wątpliwość dotyczyła zastosowania skróconej polskiej nazwy dla Republiki Maryjskiej. Z propozycji *Maryj El*, *Maryj El*, *Mari El* i *Mari El* wybrano i głosowano nad ostatnią. Za jej przyjęciem było 5 osób, a 6 wstrzymało się od głosu.

Rozwiązano drugą kwestię sporną, związaną z prawidłowym brzmieniem polskiej nazwy dla autonomicznej republiki mnichów greckich. Dla nazwy skróconej były dwie propozycje. Za nazwą *Athos* głosowało 8 osób, za nazwą *Góra Athos* głosowała jedna osoba, a dwie wstrzymały się od głosu. Podobnie głosowano nad długą formą tej nazwy. Za *Autonomiczną Republiką Athos* były 2 osoby, a za *Autonomiczną Republiką Góry Athos* było 9 osób. Tak więc Komisja ustaliła, że po polsku republika ta będzie nazywać się *Athos* i *Autonomiczna Republika Góry Athos*.

Problem stanowiły długie nazwy chińskich regionów autonomicznych: Guangxi, Ningxia i Sinkiang. Pojawiły się propozycje dwóch rodzajów nazw: w pełni spolszczonych, czyli *Region Autonomiczny Kuangsi-Czuang*, *Region Autonomiczny Ninksia-Huej* i *Region Autonomiczny Sinkiang-Ujgur* oraz nazw zapisanych częściowo w chińskiej latynizacji pinyin, czyli *Region Autonomiczny Guangxi Zhuang*, *Region Autonomiczny Ningxia Hui* i *Region Autonomiczny Xinjiang Uygur*. Nazwy w wersji spolszczonej nawiązują do polskiej pisowni narodów zamieszkujących te chińskie regiony (Czuangowie, Huejowie, Ujgurowie) oraz do tego, że już poprzednio używana była nazwa *Sinkiang-Ujgur*. Komisja w głosowaniu postanowiła wprowadzić jako egzonimy następujące formy nazw: dla regionu Guangxi nazwę *Region Autonomiczny Guangxi Zhuang* i dla regionu Ningxia nazwę *Region Autonomiczny Ningxia Hui* (9 osób za chińską formą, 2 za w pełni polską) oraz dla regionu Sinkiang nazwę *Region Autonomiczny Sinkiang-Ujgur* (5 osób za chińską formą, 6 za w pełni polską). Nazwa *Region Autonomiczny Sinkiang-Ujgur* zastąpiła występującą dotychczas w wykazie długą nazwę tego regionu *Sinkiang-Ujgur*.

Wprowadzono jednogłośnie również następujące zmiany:

- wprowadzono egzonim *Region Autonomiczny Mongolii Wewnętrznej* dla długiej nazwy tego chińskiego regionu
- zamieniono nazwę *Republika Abchaska* na *Abchaska Republika Autonomiczna*

- zamieniono nazwę *Republika Adżarska* na *Adżarska Republika Autonomiczna*
- wprowadzono egzonim *Region Autonomiczny Azorów* dla długiej nazwy tego portugalskiego regionu
- wprowadzono egzonim *Region Autonomiczny Madery* dla długiej nazwy tego portugalskiego regionu
- wprowadzono egzonim *Terytorium Autonomiczne Gagauzja* dla długiej nazwy tego mołdawskiego terytorium
- wprowadzono egzonim *Chorog* dla stolicy Górskiego Badachszanu

Ostatnią wątpliwość budziło nadanie polskiej długiej nazwy dla dwóch regionów autonomicznych Nikaragui – Atlántico Norte i Atlántico Sur. Zastanawiano się czy zostawić je w wersji oficjalnej, czyli *Región Autónoma Atlántico Norte* i *Región Autónoma Atlántico Sur*, czy też utworzyć od nich egzonimy. Po krótkiej dyskusji za przyjęciem polskich nazw *Region Autonomiczny Atlántico Norte* i *Region Autonomiczny Atlántico Sur* głosowało 8 osób, za nie tworzeniem polskich egzonimów do tych długich form nikt nie głosował, a wstrzymały się od głosu dwie osoby.

Z powodu braku czasu nie rozpatrzono punktu piątego porządku obrad „Informacje i ustalenia dotyczące prac nad nazewnictwem geograficznym świata”.

Wstępnie ustalono, że następne posiedzenie Komisji odbędzie się 7 maja 2003 roku.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:

mgr Maciej Zych

Sekretarz Komisji

mgr Izabella Krauze-Tomczyk

Przewodniczący Komisji

dr Maksymilian Skotnicki